

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 29-10-2020 r.

**Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich
Hanna Machińska**

IX.517.1702.2017.ED

**Pan
Marcin Warchol
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości**

Szanowny Panie Ministrze,

aktualna sytuacja epidemiologiczna znacznie rzutuje na funkcjonowanie Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym w Gostyninie (dalej KOZZD lub Ośrodek).

W dniu 29 października 2020 r. do Biura RPO dotarła informacja, że 22 spośród 24 pacjentów oddziału IV KOZZD jest zarażonych koronawirusem. Dwóch pacjentów oddziału I, u których stwierdzono Covid-19, zostało już przetransportowanych do szpitali publicznej służby zdrowia. Pracownicy ochrony, zobowiązani do nadzoru tych osób, uznanych przecież za niebezpiecznych dla społeczeństwa, nie mogą realizować swoich obowiązków w tym zakresie zgodnie zobowiązującymi przepisami. Pozostają w takich przypadkach poza budynkiem szpitala lub otrzymują zezwolenie jedynie na obecność pod salą chorych. Zarażeni są także Dyrektor KOZZD i pracownicy Ośrodka (nie dysponuję dokładną liczbą w tym zakresie). Przypominam przy tym, że aktualnie w miejscu tym przebywa 90 osób pozbawionych wolności, przy zatrudnionej liczbie ponad 200 pracowników. To bardzo duże skupisko osób w małej, zamkniętej przestrzeni. Rozlokowanie pacjentów w obrębie budynku nie jest możliwe, konstrukcja okien uniemożliwia wywietrzenia pokoi mieszkalnych czy przestrzeni wspólnych. Sytuacja jest zatem naprawdę bardzo zła.

Jednocześnie mimo powstania ogniska koronawirusa, Ośrodek otrzymał informację o kolejnych dwóch osobach, które mają zostać tam przetransportowane w przyszłym tygodniu, na mocy postanowień sądów cywilnych.

Aktualna sytuacja w KOZZD wymaga zatem nie tylko pilnych działań koordynujących i wspierających ze strony resortu zdrowia, ale także z poziomu Ministerstwa Sprawiedliwości. Sprawy dotyczące procedowania na podstawie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (tekst jednolity: Dz. U z 2020 r. poz. 1346), uznawane były bowiem od początku pandemii jako sprawy pilne, które niezależnie od utrudnień w pracy sądów, muszą być procedowane na bieżąco. Przewidywał to art. 14a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1842), który utracił moc obowiązującą z dniem 4 września 2020 r. W rezultacie w czasie pandemii, począwszy od marca br. sądy kierowały do KOZZD kolejnych pacjentów. Obecnie sądy w dalszym ciągu procedują w sprawach z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. na bieżąco i podejmują decyzje o kierowaniu do Ośrodka w Gostyninie. Wciąż trafiają tam również osoby na podstawie przepisów o zabezpieczeniu cywilnym. Na koniec września 2020 r. było to aż osiem osób.

Na tym tle warto zwrócić uwagę, że w przypadku skierowania do zakładu psychiatrycznego w ramach orzeczonego środka zabezpieczającego, Komisja Psychiatryczna do spraw Środków Zabezpieczających, funkcjonująca przy Ministrze Zdrowia, wstrzymuje aktualnie skierowania do zakładów, w których wystąpiło ognisko zakażenia koronawirusem. Internowanego umieszcza się w takim oddziale psychiatrii sądowej, w którym nie występuje w danym momencie zagrożenie dla zdrowia osoby pozbawionej wolności, gdzie nie odnotowano stwierdzonych przypadków zakażenia Covid-19. Tymczasem w przypadku KOZZD nie ma obecnie żadnej możliwości przeniesienia pacjentów zdrowych do innej placówki, czy też umieszczenia nowo kierowanych osób w bezpiecznej pod kątem epidemiologicznym przestrzeni. Nie pozwalają na to obowiązujące przepisy prawa. Ponosimy też w tym momencie konsekwencje niepodjęcia przez lata działań w kierunku otwarcia drugiego budynku KOZZD, czy to w Gostyninie czy w innej części Polski. Rzecznik Praw Obywatelskich apelował o to wielokrotnie.

Państwo odpowiada za życie i zdrowie każdej osoby pozbawionej wolności. Pandemia koronawirusa jest sytuacją absolutnie wyjątkową, która wymaga działań natychmiastowych w stosunku do powstałych ognisk zakaźnych. W związku z tym, zwracam się do Pana Ministra o podjęcie pilnych działań legislacyjnych, które stworzą podstawę prawną do umieszczania osób uznanych na mocy ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. za stwarzających zagrożenie dla społeczeństwa, w innej placówce leczniczej, wobec aktualnej, bardzo trudnej sytuacji KOZZD związanej z powstałym ogniskiem koronawirusa.

Uprzejmie proszę o poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o działaniach podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w przedstawionej kwestii.

Z poważaniem

Hanna Machińska

Zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/